

dizajn:cre:um

2
2023

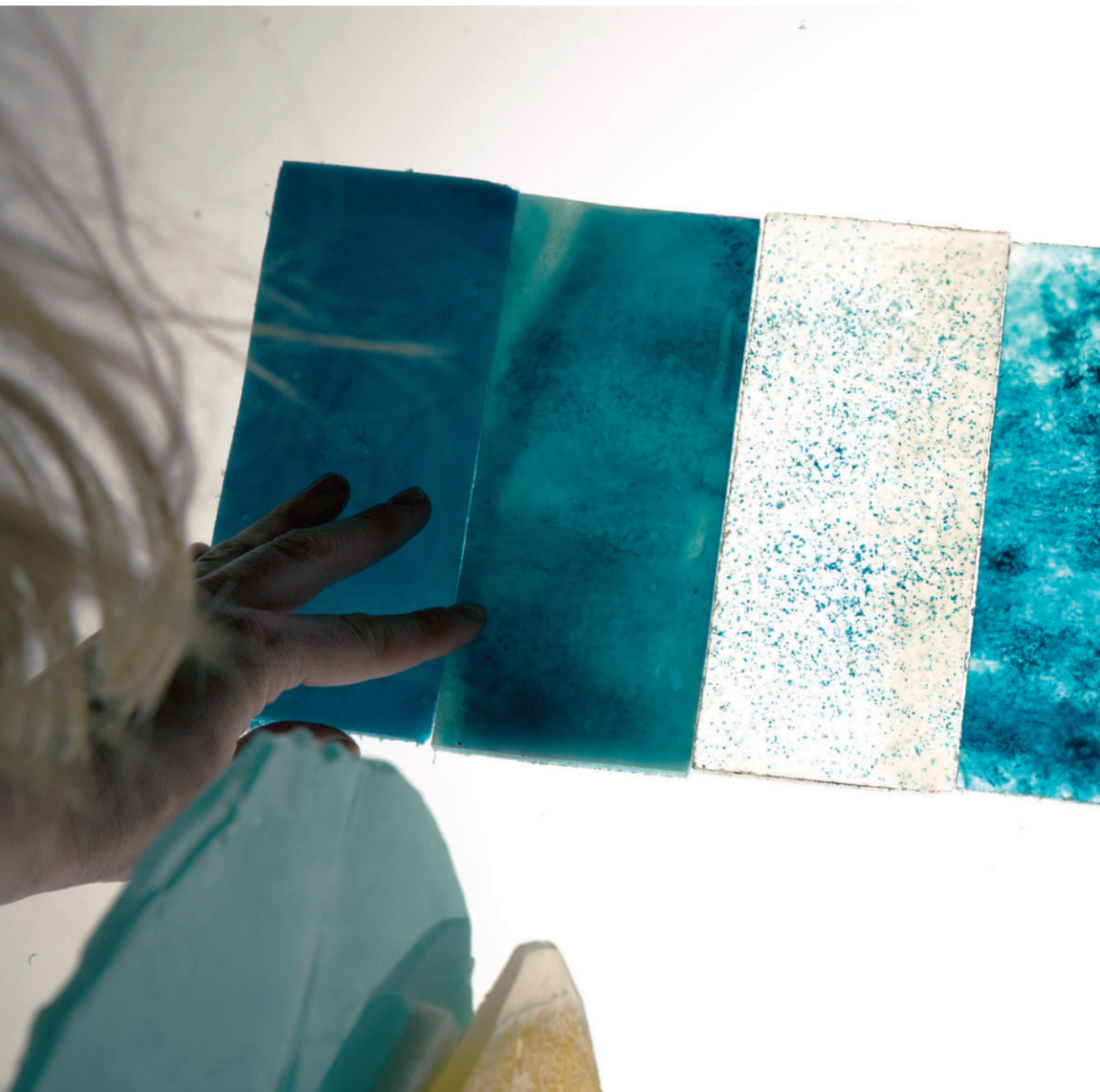
Ako sa momentálne vyvíja dizajn?

V spolupráci

Inolab

Výskumno-vývojové
oddelenie SCD

SLOVENSKÉ
CENTRUM
DIZAJNU

Tlač seriálu Dizajn:Cre:Um 2/2023 je realizovaná na papieri
Olin Design Smooth 120g od spoločnosti Antalis

S láskavou podporou

sappi

antalis ^{EM}
Just ask Antalis

web SCD

web Inolab

web Rok pre klímu

Slovenské centrum dizajnu

Slovenské centrum dizajnu (SCD) skúma, prezentuje a popularizuje dizajn na Slovensku, ale tiež zachraňuje predmety kultúrnej hodnoty z oblasti dizajnu, úžitkového umenia a architektúry prostredníctvom svojho oddelenia Slovenského múzea dizajnu.

Okrem toho pravidelne organizuje súťaže (*Národnú cenu za dizajn*) a výstavy najaktuálnejšieho dizajnu (v *Galérii dizajnu Satelit*, v *Nitre Fórum dizajnu*) a vydáva odborné publikácie (časopis *Designum*). Úzko spolupracuje so školami a inštitúciami venujúcimi sa dizajnu na Slovensku i v zahraničí.

Vytvára databázy, výskumy a knižnice s informáciami o trendoch, technológiách a materiáloch v dizajne a odborných publikáciách. Poskytuje vzdelávacie, konzultačné a iné odborné služby v oblasti dizajnu.

V Galérii dizajnu Satelit realizuje výstavné a vzdelávacie projekty, ktoré reflektujú aktuálne témy a kriticky pracujú so scénou súčasného dizajnu.

Významnou platformou pre profesionálne využitie výstupov výskumu v oblasti dizajnu a rozvoja kreatívneho priemyslu je *Výskumno-vývojové oddelenie SCD (VVO)*.

Inolab

Výskumno-vývojové oddelenie SCD sa na verejnosti prezentuje pod značkou *Inolab* a prepája odborníkov z rôznych sektorov zameriavajúcich sa na výskum a vývoj v oblasti dizajnu s cieľom vykonávať aplikovaný výskum a experimentálny vývoj.

Činnosť Inolabu je zameraná na aktuálne témy v oblasti dizajnu, ako napríklad materiálový výskum, digitálne technológie, sociálny dizajn a udržateľnosť. Organizuje workshopy, prednášky a výstavy a prezentuje najnovšie výsledky výskumu v tejto oblasti formou výstav, seminárov a konferencií.

Jedným z významných cieľov Inolabu je aj nadnárodná výmena vedomostí. Preto okrem domácich partnerov úzko spolupracuje na spoločných projektoch s MAK – Múzeom úžitkového umenia vo Viedni, Akadémiou úžitkového umenia vo Viedni, Centrom architektúry či Kunsthalle z Viedne aj s partnermi zo širšej Európskej iniciatívy New European Bauhaus.

Dizajn a inovácie

VVO vzniklo v roku 2019 najmä vďaka projektu SCD - *Dizajn a inovácie*, Cezhraničná spolupráca inštitúcií dizajnu v digitálnej dobe podporeného programom INTERREG V-A Slovenská republika - Rakúsko 2014 - 2020, ktorý skúma nové stratégie, trvalo udržateľné riešenia a koncepty reflektujúce dôležité témy súčasného dizajnu.

Dizajn má obrovský potenciál byť funkčným nástrojom zmien v spoločnosti na ceste k udržateľnosti a cirkulárnej ekonomike.

Rok pre klímu

SCD spolu s Inolabom spolupracuje s iniciatívou *Rok pre klímu*, ktorá sa snaží predchádzať negatívnym dopadom klimatických zmien a podporovať prechod spoločnosti do bezuhlíkovej budúcnosti.

Pre podporu a rozvoj aktivít kreatívneho a vzdelávacieho sektora s cieľom predchádzať negatívnym dopadom klimatických zmien v spoločenskom, kultúrnom a každodennom živote realizuje diskusie, prednášky, workshopy a umelecké výskumné rezidencie.

Projekt koncepčne nadväzuje na témy iniciatívy *Nový európsky Bauhaus*.

web Nový európsky Bauhaus

Nový európsky Bauhaus

Inolab je partnerom Nového európskeho Bauhausu, projektu *Európskej komisie*, ktorý sa zameriava na navrhovanie spôsobov života v budúcnosti spojením umenia, kultúry, vedy a technológií s dôrazom na udržateľnosť a sociálne začlenenie.

Projekt podporuje *Európsku zelenú dohodu* a vyzýva na spoluprácu na budovaní inkluzívnej a udržateľnej budúcnosti.

- 1
- 2 3
- 4

- 1 Knižnica materiálov LOMA v priestoroch SCD
- 2 Workshop Year of Climate Change
- 3 Prezentácia a workshop v priestoroch VVO
- 4 Výstava Materialisti v Galérii dizajnu Satelit

pdf katalóg výstavy

Youtube video 1/4

web In Machine We Trust

Human by Design

Výstava *Human by Design* (sonda do sociálnych a metodologických inovácií v dizajne), ktorá sa konala v Bratislave a Viedni získala názov podľa knihy *Becoming Human by Design* od Tonyho Frya, austrálskeho filozofa a teoretika dizajnu z roku 2012. Fry sa vo svojej knihe zaoberá významom dizajnu pri adaptácii človeka na zmeny a prežití ľudského druhu.

Predstavila mnoho inšpiratívnych projektov zo Slovenska súvisiacich s témou udržateľnosti. Jej obsahom boli prípadové štúdiá, diela a infografiky, ktoré poukázali na dôležité tendencie v súčasnom dizajne aj radikálne zmeny v komunikácii.

Poukázala na rôzne iniciatívy, ktoré sa sústreďujú na riešenie environmentálnych problémov pomocou nových materiálov (*Crafting Plastics! Studio*), technológií a dizajnu (*S.P.E.A.R.*), certifikovania výrobkov (*Repairably*) a tvorby výtvarných objektov (*Skvôt*).

Zahŕňala témy ako výskum inovatívnych materiálov, nové technologické spôsoby získavania energie, ekologické problémy, digitálnu revolúciu, priemysel 4.0, robotiku, rozhranie medzi človekom a strojom, zero impact a slow fashion.

MAK - Múzeum úžitkového umenia vo Viedni vybrané slovenské projekty z výstavy zakomponovalo do svojej stálej expozície dizajnu Design Lab.

Konferencia Changing Values

Spoločná medzinárodná konferencia *Changing Values*, SCD, MAK, Architekturzentrum Wien a Kunsthalle Wien skúmala ekologické a ekonomické prístupy v kontexte hľadania nových prístupov k udržateľnému rozvoju spoločnosti.

Architekti, dizajnéri, umelci a podnikatelia diskutovali o udržateľných stratégiách, etickej výrobe a ekologickej spravodlivosti.

Prvá pakistanská architektka, Yasmeen Lari, predniesla kľúčovú prednášku o svojej práci pri konštruovaní domov odolných voči zemetraseniam a záplavám s použitím tradičných lokálnych materiálov.

Konferencia tiež zahŕňala diskusie o ľudských zdrojoch, hodnote dát, inovatívnych materiáloch, ekologickej rovnoprávnosti, budúcich výzvach a potrebe holistického prístupu transformačného dizajnu a synergie umeleckej kreativity a vedy.

Zúčastnili sa na nej významní odborníci ako Katja Schechtner, Paul Feigelfeld, Seetal Solanki a Nikolaus Hirsch.

In Machine We Trust

SCD bolo iniciátorom spolupráce VŠVU a *Angewandte*, Univerzity úžitkového umenia vo Viedni, ktoré v rámci série workshopov *Trust in Digital Age* riešili úlohu dizajnu v digitálnom veku a zodpovednosť dizajnérov v súvislosti s dôverou v nové technológie.

Témy sa týkali multidisciplinárnych vzťahov, autorských práv, sociálneho dizajnu a dizajnových stratégií na rozhraní medzi ľudskými a neľudskými entitami.

Táto medzinárodná spolupráca študentov viedla k niekoľkým konceptom, z ktorých boli vyvinuté tri projekty prezentované na MAK FORUM 2020 vo Viedni, ako súčasť projektu Dizajn a inovácie.

web Nasuti

Festival NASUTI

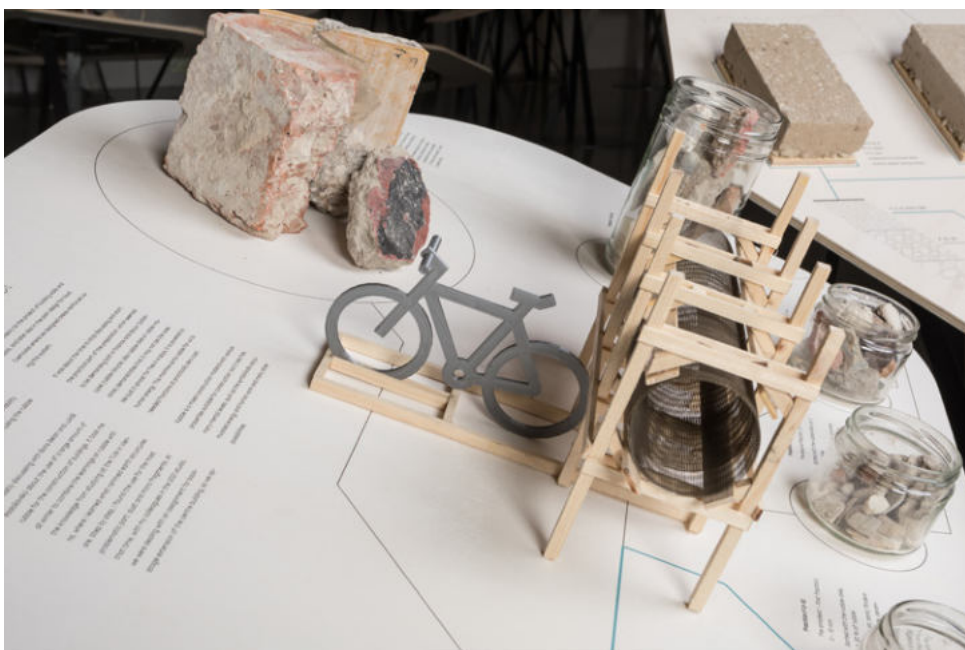
Inolab spolupracuje s *Novou Cvernovkou*, ktorá sa stala miestom inovácie, testovania, vývoja i zavádzania experimentálnych a inovatívnych postupov do prevádzky súčasných kultúrnych centier.

Uvažujú o zmenšení environmentálnych dopadov a vytvárajú inšpiratívny priestor na diskusiu o problémoch súčasnosti.

Každoročne organizujú festival umenia a udržateľnosti *Nasuti*, ktorý spája kreativitu, umenie, dizajn, inovácie a ekologické myslenie na priesečníkoch vedy a umenia.

- 5 Human by Design, MAK Viedeň
- 6 Human by Design, MAK Viedeň
- 7 Human by Design, MAK Viedeň
- 8 Human by Design, Galéria dizajnu Satelit
- 9 Nová Cvernovka, Juraj Hariš, Suťostroj

web, článok o ŠUR

web LOMA

web, článok o výstave Materialisti

Kniha o ŠUR

V rámci historického odborného výskumu sa Inolab zameril na dejiny dizajnu na Slovensku, konkrétne na výskum *Školy umeleckých remesiel v Bratislave* v medzivojnovom období. Pripojil sa tak k reflexii celoeurópskeho hnutia reformy umeleckých škôl.

Vydal publikáciu o ŠUR v slovenskej verzii a pripravuje jej preklad do nemeckého a anglického jazyka. Táto publikácia skúma vplyv myšlienok školy *Bauhausu* na naše významné osobnosti a ich snahu o modernú podobu dizajnu na Slovensku.

pdf, didaktický materiál

6 receptov na nové materiály

SCD spolu s Inolab vytvorilo pre deti od 10 rokov didaktickú pomôcku, ktorej obsahom sú recepty na výrobu nových materiálov, bez použitia komplikovaných technológií a nástrojov. Pri hre a experimentoch s nimi deti zistia, že niektoré odpadové materiály sa dajú využiť novými a zaujímavými spôsobmi.

6 dizajn:cre:um

Knižnica materiálov LOMA

Jedným z projektov Inolabu je knižnica materiálov LOMA (library of materials), v ktorej sa nachádza viac ako 50 vzoriek rôznych druhov plastov, kovov, prírodných materiálov a textilu, ako aj materiálových prienikov, napr. *ovocnej kože*.

Materiály sú uložené na vzorkovníkoch s popisom a QR kódom odkazujúcim na komplexnú databázu, zahŕňajúcu aj chemické zloženie a príklady využitia.

V knižnici dominujú materiály určené pre dizajnérov, zaujímavé sú však aj iné oblasti a kontexty. Je tu viacero položiek, ktoré sú čiastkovým výstupom vedeckých výskumov, študentských projektov alebo experimentov.

Inolab plánuje rozšíriť svoju zbierku o nové materiály využívajúce lokálne suroviny a odpady. Dlhodobejším zámerom je podporiť cirkulárnu ekonomiku s prepojením dizajnu, materiálu, výroby, využitia a opätovnej recyklácie alebo ekologického spracovania.

Knižnica materiálov LOMA je prístupná pre bádateľov alebo formou komentovaných prehliadok pre menšie skupiny záujemcov.

Výstava Materialisti

Výstava vzoriek materiálov knižnice LOMA v galérii Satelit mala za cieľ sprístupniť naše zbierky širšej verejnosti.

Ukázala materiály využiteľné vo vesmírnom výskume, zdravotníctve, ale aj v textilnom a interiérovom dizajne. Dôraz bol kladený na cirkulárnosť, udržateľnosť, recykláciu a využitie odpadu.

Biodegradovateľné materiály a riešenia na využitie odpadu z rastlinnej, živočíšnej a priemyselnej výroby dopĺňali projekty s pridanou hodnotou, ako uchovávanie biodiverzity a vytváranie pracovných miest pre domáce obyvateľstvo.

exe, aplikácia H.U.R.B.A.N Selector

H.U.R.B.A.N. Selector

Inolab v spolupráci so štúdiom *Subdigital* vyvinul experimentálny tvarový softvér a platformu, ktorá umožňuje dizajnérom testovať a overovať nové algoritmy a vytvárať inovatívne tvary.

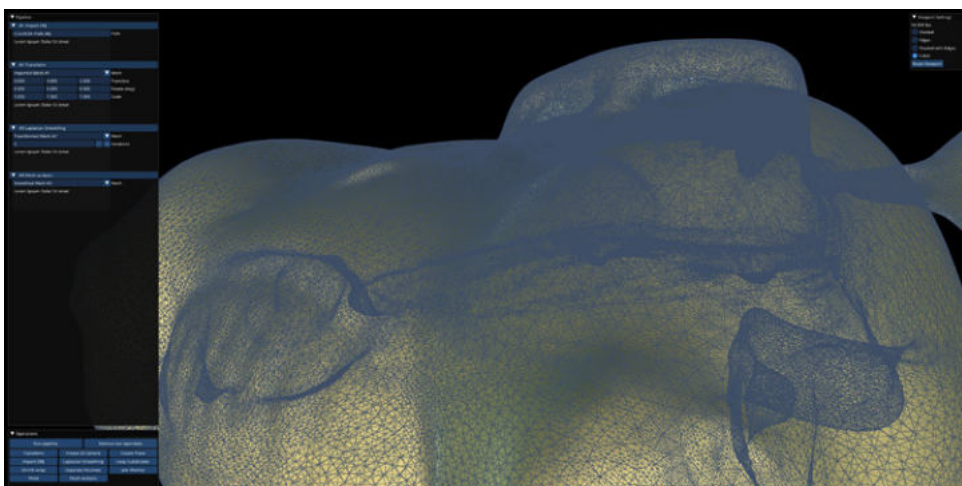
Tento program rozširuje kreatívne možnosti dizajnérov a umožňuje im tvorbu za hranicami ich predstavivosti. Dáva im možnosť spätne meniť parametre jednotlivých krokov a dosiahnuť iné, vhodnejšie výsledky. S využitím tvarového prelínania a nových kompozícií sa tvorcovia môžu viac sústrediť na kreatívnu prácu s novými formami.

H.U.R.B.A.N. Selector je napísaný v jazyku Rust, inštaluje sa ako samostatná aplikácia v prostredí Windows (exe) a na svoje fungovanie nepotrebuje žiadne ďalšie doplnky ani internet. Dá sa zdarma stiahnuť z webstránky SCD a Inolab k nemu poskytuje školenia, prezentácie a workshopy.

TATRA 603 X Coupé

Pozornosť verejnosti si získal projekt historického výskumu, vývoja a výroby automobilov na Slovensku počas predchádzajúceho režimu. Inolab preskúmal situáciu okolo vývoja nového osobného vozidla Tatra 603 a podarilo sa mu digitalizovať podobu navrhovaného, no nerealizovaného riešenia *TATRA 603 X Coupé*.

Vďaka výskumu, zachovaným výkresovým predlohám a konzultáciám s Jánom Cinom, autorom pôvodného návrhu vozidla z roku 1963, vznikol aj fyzický model vozidla v mierke 1:4. V snahe o vytvorenie modelu v mierke 1:1 bola zhotovená predná kapota, bočný blatník a predný nárazník, ktoré sú v zbierke Slovenského múzea dizajnu.

- 10 Vzorok experimentálnych materiálov
- 11 Vzorok penového hliníka
- 12 ALLT STUDIO - šperky z akrylových kameňov
- 13 H.U.R.B.A.N. Selector
- 14 Digitálny render vozidla TATRA 603 X Coupé
- 15 Detajl modelu TATRA 603 X Coupé

web Národná cena za dizajn 2023

web Peter Bruckner Prize 2023

Národná cena za dizajn 2023

SCD v spolupráci s Ministerstvom kultúry SR vyhlasujú nový, v poradí už 20. ročník súťaže *Národná cena za dizajn 2023* o najlepší produktový dizajn.

Registrujte sa do súťaže do 15. 05. 2023 prostredníctvom online formulára. Prihlásiť môžete diela vytvorené v období rokov 2021-2023.

Peter Bruckner Prize 2023

Prihláste svoje projekty do *Ceny Petra Brucknera 2023*, ktorej cieľom sú impulzy pre rozvoj v kontexte dizajnu a remeselnej zručnosti.

Pozornosť je tento rok zameraná na inovatívne prepojenia dizajnu a výroby pomocou metód kovovej 3D tlače.

Inolab

Výskumno-vývojové
oddelenie SCD

Obálka: materiály Crafting Plastics! Studio

Texty: Robert Paršo, vedúci VVO SCD

Korektúry: Silvia Kružliaková a Gabriela Ondrišáková

Foto: Archív VVO, SCD a MAK, Adam Šakový obr. 10, 11, 14

Príloha je súčasťou časopisu **PrintProgress**

DESIGN × CRAFT

PETER BRUCKNER PRIZE

SUBMIT NOW AND
WIN UP TO € 1,500.00!

The Peter Bruckner Prize 2023 is looking for innovative products and/or components. The aim is to highlight the potential of 3D metal printing as a production tool and to give new inputs to its use in craftsmanship, Design and Industry 4.0.

PBP²³

FOLLOW US
#PBP23

→ [PB-DESIGN-HANDWERK.AT](https://pb-design-handwerk.at)

institute for
design education
austria

LAND KÄRNTEN
Kultur

Industrie 4.0
OSTTIROL